

Úvodem

Motto: Světem obchází strašidlo – strašidlo globalizace. Tato nepřilíš pívabná dáma zdá se dokonce krapáček démonická. S jejím příchodem tudíž vzniká otázka, zda má démona dobrého, či zlého. Ale jak na takovou otázku může odpovědět vědec, je-li nucen oficiálně sdílet mýtus o oddělení poznání a hodnot?

(Jaroslav Kořa)

Žijeme v multikulturním globalizovaném světě, kde se vzdálenosti zkracují a kultury sbližují každým dnem. Je nutno si uvědomit, že proces integrace si žádá více než pouhou schopnost koexistence, kterou ekonom Amartya Sen nazývá *plurálním monokulturalismem (plural monoculturalism)* – skupiny, které žijí bok po boku, ale nedotýkají se. Proces integrace si naopak žádá především schopnost vytvořit prostředí, ve kterém se příslušníci různých národů spojují – ztotožní se s novou multikulturní společností – slovy Horace Kallena, vytvoří tzv. *národ národností (nation of nationalities)*. Naše společnost, zdá se, žije více dle pravidel plurálního monokulturalismu než multikulturalismu, což může vést (a občas vede) k řadě nedorozumění i nepřijemnostem. Nabízí se zde otázka, zda je společnost schopna držet krok s rapidním technickým a ekonomickým pokrokem světa a tendencemi homogenizace. Skalková (2000, s. 17) upozorňuje, že „realizovat ideu globalizace neznamená oslabovat vztahy k vlastní kultuře. Spíše jde o to, nově řešit napětí mezi globálním a lokálním, mezi integrací a svébytností“.

Přestože má setkávání se a prolínání kultur světa dlouhou a bohatou historií, zaměříme se především na současný evropský kontext, evropskou integraci, evropský multikulturalismus a na výchovně-vzdělávací potřeby současné multikulturní Evropy s tím spojené. Faltýn (2005, s. 18) charakterizuje multikulturalismus jako „možnost, jak bez předsudků a zároveň bez iluzí sdílet komunikační prostor bez ohledu na lidskou příslušnost ke skupinám“. Chceme-li využít *advanced organizer* pro perspektivu, kterou v této knize zastáváme, lze jednoduše říci, že **multikulturní Evropa tudíž nemůže existovat bez interkulturní komunikační kompetence její populace**. Fantini (2001, s. 2) předkládá jednoduchou definici interkulturní komunikační kompetence jako schopnosti fungovat efektivně a vhodně v interakci s členy odlišných kulturních skupin. K takovéto interakci je mnohdy nutností vybavenost v jiném než mateřském jazyce, a to nejen z hlediska znalosti jazyka, ale i v rámci znalostí, jak tento jazyk vhodně používat s ohledem na sociální kontext. Woods (1996, s. 19) zde nachází paralelu s distinkcí mezi kompetencí (tacitní jazykovou znalostí) a performancí (zahrnující psychologické a kognitivní aspekty užívání jazyka demonstrované v momentě jeho

